

Bruxelles, 14. veljače 2023.
(OR. en)

6289/23

COH 18
CLIMA 68
ENER 72
ENV 121
SOC 92
FIN 168

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Na datum:	14. veljače 2023.
Za:	delegacije
Br. preth. dok.:	5884/23
Predmet:	Tematsko izvješće br. 22/2022 Europskog revizorskog suda: „Potpora EU-a rudarskim regijama: ograničena usmjerenost na socioekonomsku i energetska tranziciju” – zaključci Vijeća (14. veljače 2023.)

Za delegacije se u Prilogu nalaze Zaključci Vijeća o tematskom izvješću Europskog revizorskog suda br. 22/2022 naslovljenom „Potpora EU-a rudarskim regijama: ograničena usmjerenost na socioekonomsku i energetska tranziciju”, koje je Vijeće (ekonomski i financijski poslovi) odobrilo na 3931. sastanku održanom 14. veljače 2023.

ZAKLJUČCI VIJEĆA

o tematskom izvješću br. 22/2022 naslovljenom „Potpora EU-a rudarskim regijama – ograničena usmjerenost na socioekonomsku i energetska tranziciju”

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE:

- (1) POZDRAVLJA tematsko izvješće Europskog revizorskog suda (dalje u tekstu: „Revizorski sud”) br. 22/2022 i odgovore Komisije na izvješće;
- (2) PRIMA NA ZNANJE da je Revizorski sud revizijom na uzorku od sedam rudarskih regija EU-a ispitao je li se potporom EU-a iz Europskog socijalnog fonda (ESF), Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) i Kohezijskog fonda u razdoblju 2014. – 2020. djelotvorno doprinijelo njihovoj socioekonomskoj i energetska tranziciji. Revizorski sud usredotočio se na sljedeća pitanja:
 - je li otpuštenim radnicima iz industrija povezanih s ugljenom pruženo odgovarajuće osposobljavanje i odgovarajuća pomoć;
 - jesu li države članice, zajedno s Komisijom, utvrdile potrebe socioekonomskog razvoja i usmjerile sredstva u skladu s time; i
 - jesu li se emisije stakleničkih plinova iz termalnog ugljena smanjivale usporedno sa smanjenjem proizvodnje termalnog ugljena u EU-u;
- (3) PREPOZNAJE ČINJENICU da se rezultatima i preporukama te revizije namjerava doprinijeti isplativoj i djelotvornoj provedbi Fonda za pravednu tranziciju (FPT) u okviru europskog zelenog plana;

4. PRIMA NA ZNANJE nalaze izvješća, a posebno sljedeće:

- osposobljavanje financirano sredstvima EU-a bilo je dostupno otpuštenim rudarima, ali nedostaju podatci o sudjelovanju;
- odabrane rudarske regije koristile su se fondovima EU-a za teritorijalnu koheziju s ograničenom usmjerenošću na socioekonomsku i energetska tranziciju;
- dosad je potpora EU-a rudarskim regijama imala ograničenu usmjerenost i ograničen učinak na otvaranje radnih mjesta i energetska tranziciju;
- unatoč općem napretku ugljen je i dalje znatan izvor emisija stakleničkih plinova u nekim državama članicama;
- izvješćivanje o emisijama metana iz zatvorenih ili napuštenih rudnika nije bilo dovoljno pouzdano niti zatraženo;

5. ISTIČE izazove s kojima se države članice suočavaju pri djelotvornoj upotrebi FPT-a za ublažavanje socioekonomskih troškova i troškova za okoliš tranzicije, s obzirom na ograničeni vremenski okvir onog dijela sredstava fonda koji se odnosi na inicijativu NextGenerationEU i s obzirom na rusku ratnu agresiju na Ukrajinu koja je u tijeku; stoga POZIVA Komisiju da blisko surađuje s državama članicama i kontinuirano im pomaže u provedbi relevantnih ulaganja, uključujući velike projekte za pretvorbu;

6. SLAŽE SE s mišljenjem Komisije iz njezinih odgovora na nalaze i preporuke iz izvješća Revizorskog suda, a posebice sa sljedećim:

- „socioekonomska i energetska tranzicija” rudarskih regija nije bio specifičan cilj pravnog okvira na kojem se temelje fondovi kohezijske politike za razdoblje 2014. – 2020. i države članice u trenutku kada se pregovaralo o programima za razdoblje 2014. – 2020. nisu imale obvezu posebno postupati s rudarskim regijama;
- nedostaju podaci o sudjelovanju otpuštenih rudara na tečajevima financiranim sredstvima EU-a jer za tu skupinu nije postojala zakonska obveza prikupljanja podataka o sudjelovanju;
- u programskom razdoblju 2021. – 2027. pri programiranju mehanizma za pravednu tranziciju i njegova stupa FPT-a u potpunosti se uzimaju u obzir potrebe regija s ugljenom, tresetom i naftnim škriljcem, kao i regijâ s visokim emisijama ugljika;
- nakon ruske invazije na Ukrajinu u veljači 2022. Komisija je prepoznala da će države članice prije prelaska na obnovljive izvore energije u nadolazećem razdoblju možda morati povećati upotrebu ugljena kako bi smanjile ovisnost o ruskim fosilnim gorivima, pod uvjetom da se poštuju klimatske i energetske ciljne vrijednosti za 2030.;
- iako uvažava kratkoročne mjere, Komisija je pozvala i na ubrzanje prijelaza EU-a na obnovljive izvore energije kao način brzog smanjenja uvoza uz istodobno ostvarivanje energetske i klimatske ciljeve za 2030. i 2050.;

7. PRIMA NA ZNANJE preporuke Revizorskog suda i POZIVA Komisiju da:

- pri odobravanju teritorijalnih planova i programa za pravednu tranziciju koji još nisu podneseni, kao i pri odobravanju izmjena planova i programa za pravednu tranziciju te pri praćenju njihove provedbe i izvješćivanju o njoj provjeri upotrebljavaju li države članice sredstva FPT-a djelotvorno i učinkovito kako bi se ublažio socioekonomski učinak tranzicije prema klimatskoj neutralnosti u regijama s velikom potrošnjom ugljena i visokim razinama emisija ugljika;
 - razmijeni primjere dobre prakse u pogledu mjerenja emisija metana iz zatvorenih ili napuštenih rudnika i upravljanja tim emisijama.
-